

Ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттау

Ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттау – ұрпақ тәрбиесінің негізі

Мақсаты

Балаларға қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары туралы түсінік беру, ұлттық мұраға деген қызығушылығын арттыру және туған халқының мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу.

Білімділік:

Қазақ халқының салт-дәстүрлері туралы білімдерін кеңейту.

Бесікке салу, тұсаукесер, бата беру, қонақ күту сияқты дәстүрлермен таныстыру.

Ұлттық бұйымдар мен ұлттық ойындар туралы түсініктерін қалыптастыру.

Дамытушылық:

Балалардың сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін және ойлау қабілетін дамыту.

Салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу дағдыларын жетілдіру.

Тәрбиелік:

Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу.

Ұлттық құндылықтарды құрметтеуге және отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу.

Қажетті құрал-жабдықтар

Қазақтың ұлттық киімдері, домбыра, бесік суреті немесе макеті, тұсаукесерге арналған ала жіп, ұлттық тағамдар мен бұйымдардың суреттері, асықтар, ою-өрнектер, киіз үйдің макеті.

I. Ұйымдастыру кезеңі

Шаттық шеңбері

Тәрбиеші балаларды шеңберге шақырады.

Тәрбиеші:

Армысың, алтын күн!

Армысың, туған жер!

Армысың, достарым!

Қазақтың салтын сақтайық,

Ұлттық мұраны мақтайық.

Үлкендерді сыйлайық,

Әдепті бала болайық!

Балалар бір-біріне жақсы тілектер айтады.

«Салт-дәстүр дегеніміз не?» әңгімелесу

Тәрбиеші:

– Балалар, біз қай ұлттың өкілдеріміз?

– Қазақ халқының қандай салт-дәстүрлерін білесіңдер?

Балаларға қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары туралы түсінік беру, ұлттық мұраға деген қызығушылығын арттыру және туған халқының мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу.

Білімділік:

Қазақ халқының салт-дәстүрлері туралы білімдерін кеңейту.
Бесікке салу, тұсаукесер, бата беру, қонақ күту сияқты дәстүрлермен таныстыру.
Ұлттық бұйымдар мен ұлттық ойындар туралы түсініктерін қалыптастыру.

Дамытушылық:

Балалардың сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін және ойлау қабілетін дамыту.
Салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу дағдыларын жетілдіру.

Тәрбиелік:

Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу.
Ұлттық құндылықтарды құрметтеуге және отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу.
Қажетті құрал-жабдықтар

Қазақтың ұлттық киімдері, домбыра, бесік суреті немесе макеті, тұсаукесерге арналған ала жіп, ұлттық тағамдар мен бұйымдардың суреттері, асықтар, ою-өрнектер, киіз үйдің макеті.

I. Ұйымдастыру кезеңі

Шаттық шеңбері

Тәрбиеші балаларды шеңберге шақырады.

Тәрбиеші:

Армысың, алтын күн!

Армысың, туған жер!

Армысың, достарым!

Қазақтың салтын сақтайық,

Ұлттық мұраны мақтайық.

Үлкендерді сыйлайық,

Әдепті бала болайық!

Балалар бір-біріне жақсы тілектер айтады.

«Салт-дәстүр дегеніміз не?» әңгімелесу

Тәрбиеші:

– Балалар, біз қай ұлттың өкілдеріміз?

– Қазақ халқының қандай салт-дәстүрлерін білесіңдер?

Ұлттық салт-дәстүрлерді насихаттау – ұрпақ тәрбиесінің негізі

Мақсаты

Балаларға қазақ халқының ұлттық салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары туралы түсінік беру, ұлттық мұраға деген қызығушылығын арттыру және туған халқының мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу.

Білімділік:

Қазақ халқының салт-дәстүрлері туралы білімдерін кеңейту.

Бесікке салу, тұсаукесер, бата беру, қонақ күту сияқты дәстүрлермен таныстыру.

Ұлттық бұйымдар мен ұлттық ойындар туралы түсініктерін қалыптастыру.

Дамытушылық:

Балалардың сөздік қорын, байланыстырып сөйлеуін және ойлау қабілетін дамыту.

Салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу дағдыларын жетілдіру.

Тәрбиелік:

Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу.

Ұлттық құндылықтарды құрметтеуге және отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу.

Қажетті құрал-жабдықтар

Қазақтың ұлттық киімдері, домбыра, бесік суреті немесе макеті, тұсаукесерге арналған ала жіп, ұлттық тағамдар мен бұйымдардың суреттері, асықтар, ою-өрнектер, киіз үйдің макеті.

I. Ұйымдастыру кезеңі

Шаттық шеңбері

Тәрбиеші балаларды шеңберге шақырады.

Тәрбиеші:

Армысың, алтын күн!

Армысың, туған жер!

Армысың, достарым!

Қазақтың салтын сақтайық,

Ұлттық мұраны мақтайық.

Үлкендерді сыйлайық,

Әдепті бала болайық!

Балалар бір-біріне жақсы тілектер айтады.

«Салт-дәстүр дегеніміз не?» әңгімелесу

Тәрбиеші:

– Балалар, біз қай ұлттың өкілдеріміз?

– Қазақ халқының қандай салт-дәстүрлерін білесіңдер?

не ата-әжелерің қандай дәстүрлер туралы айтып береді?
қонақ келгенде қалай қарсы аламыз?

түсіндіру:

Салт-дәстүр – халқымыздың ұрпақтан ұрпаққа жалғасып келе жатқан әдет-ғұрыптары мен мәдени мұрасы. Қазақ халқы ежелден үлкенді құрметтеген, қонақжай болған, балаларға жақсы тәрбие беруге ерекше көңіл бөлген.

Салт-дәстүрлер арқылы балалар адамгершілікті, сыйластықты, мейірімділікті және туған халқының мәдениетін бағалауды үйренеді.

1. «Дәстүрді таны» танымдық тапсырмасы

Тәрбиеші ұлттық дәстүрлер бейнеленген суреттерді көрсетіп, олардың мағынасын түсіндіреді.

Бесікке салу

Сәбиді бесікке бөлеуге байланысты орындалатын дәстүр. Бесік баланы күтіп-баптауға арналған дәстүрлі бұйым болып саналады.

Тұсаукесер

Бала тәй-тәй басып жүре бастағанда жасалатын дәстүр. Ақ ниетпен баланың жолы ашық, қадамы нық болсын деген тілек білдіріледі.

Бата беру

Үлкендердің ақ тілегін білдіруі. Батада жақсылық, амандық, береке және бақыт тіленеді.

Қонақ күту

Қазақ халқы қонақты құрметпен қарсы алып, дастарқан жайған. Бұл дәстүр қонақжайлық пен сыйластықты білдіреді.

Шашу шашу

Қуанышты оқиғаларда тәттілер немесе шашуға арналған басқа да заттарды шашып, қуанышты бөлісу дәстүрі.

Тәрбиеші әр дәстүрдің маңызын балалардың жас ерекшеліктеріне сай түсіндіреді.

2. «Ұлттық бұйымдарды ата» ойыны

Тәрбиеші балаларға ұлттық бұйымдардың суреттерін ұсынады.

Балалар олардың атауларын айтып, қолданылуын түсіндіреді:

Домбыра – қазақтың ұлттық музыкалық аспабы.

Киіз үй – халқымыздың дәстүрлі баспанасы.

Бесік – сәбиді бөлеуге арналған бұйым.

Қамшы – дәстүрлі тұрмыста қолданылған бұйым.

Көрпе – төсеніш немесе жамылғы ретінде пайдаланылатын бұйым.

Түскиіз – үй ішін сәндеуге арналған дәстүрлі тоқыма бұйым.

3. Сергіту сәті «Қара жорға»

Балалар қазақтың ұлттық әуеніне қосылып, жеңіл қимылдар жасайды. Қолдарын көтеріп, иықтарын қозғап, ұлттық би элементтерін орындайды.

Тәрбиеші балаларға ұлттық өнердің халық мәдениетіндегі орнын түсіндіреді.

4. «Дәстүрді жалғастыр» рөлдік ойыны

Балалар шағын топтарға бөлінеді. Әр топ бір дәстүрді сахналайды.

1-топ: «Қонақ күту»

Балалар қонақтарды қарсы алып, сәлемдесіп, дастарқанға шақырады.

2-топ: «Бата беру»

Бір бала ата немесе әже рөлінде ізгі тілек айтады.

Мысалы:

Ақ мол болсын,

Дендерің сау болсын!

Достықтарын жарассын,

Қуаныштарың көбейсін!

3-топ: «Тұсаукесер»

Балалар тұсаукесер дәстүрінің мәнін көрсетеді. Қуыршақтың алғашқы қадамына тілек айтып, ала жіпті көрсету арқылы дәстүрді түсіндіреді.

Ескерту: Сахналау кезінде балаларға түсінікті әрі қауіпсіз әрекеттер ғана орындалатылады.

Ұлттық ойындар әлемі»

Тәрбиеші балаларды қазақтың ұлттық ойындарымен таныстырады.

Асық ату – ептілік пен дәлдікті дамытатын ойын.

Арқан тарту – бірлік пен ұйымшылдыққа баулитын ойын.

Ақсерек-көксерек – дәстүрлі қимылды ойындардың бірі.

Балалар жас ерекшеліктеріне сәйкес қауіпсіз ойынға қатысады. Мысалы, асықтарды нысанаға жақын орналастырып, кезекпен дәлдеп түсіру тапсырмасын орындайды.

6. Шығармашылық жұмыс «Қазақтың ою-өрнегі»

Тәрбиеші балаларға ұлттық ою-өрнектердің үлгілерін көрсетеді. Балалар дайын оюларды түрлі түсті қағазға орналастырып, ұлттық нақыштағы композиция құрастырады.

Жұмыс барысында балаларға ою-өрнектердің қазақтың ұлттық өнерінде қолданылатыны түсіндіріледі.

IV. Қорытынды бөлім

«Мақалды жалғастыр» ойыны

Тәрбиеші мақалдардың басын айтады, балалар жалғастырады.

1. Үлкенге – құрмет, кішіге – ... ізет.
2. Отан – отбасынан ... басталады.
3. Әдепті бала – ... арлы бала.
4. Бірлік бар жерде ... тірлік бар.
5. Жақсы сөз – ... жарым ырыс.

Рефлексия: «Мен бүгін не үйрендім?»

Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:

Қандай салт-дәстүрлермен таныстық?

Тұсаукесер қандай кезде жасалады?

Бата беру дегеніміз не?

Қазақ халқы қонақты қалай қарсы алады?

Ұлттық дәстүрлерді не үшін сақтау керек?

Тәрбиешінің қорытынды сөзі

Балалар, ұлттық салт-дәстүрлер – халқымыздың асыл мұрасы. Оларды білу және құрметтеу арқылы біз өз мәдениетімізді бағалаймыз. Үлкендерді сыйлау, қонақты құрметтеу, жақсы тілек айту және ұлттық ойындарды үйрену – ұлттық тәрбиенің маңызды бөлігі.

Әрқайсымыз халқымыздың дәстүрлерін құрметтеп, келесі ұрпаққа жеткізуге үлес қосайық!

Күтілетін нәтиже

Біледі: Қазақ халқының бірнеше салт-дәстүрін, ұлттық бұйымдары мен ойындарын біледі.

Түсінеді: Салт-дәстүрлердің тәрбиелік және мәдени маңызын түсінеді.

Қолданады: Үлкендерге құрмет көрсетеді, әдепті сөздерді пайдаланады, ұлттық дәстүрлер туралы әңгімелеп, ойындарға қатысады.

Ата-аналармен жұмыс

«Отбасындағы ұлттық дәстүрлер» тақырыбында әңгімелесу ұйымдастыру.

Ата-әжелерді балабақшаға шақырып, ұлттық дәстүрлер туралы әңгіме өткізу.

«Ұлттық мұра – ұрпаққа аманат» атты көрме ұйымдастыру.

Отбасылық ұлттық ойындар күнін өткізу.

Балалармен бірге қазақтың халық ертегілерін оқып, мақал-мәтелдер жаттау.

Ұлттық ойындар әлемі»

Тәрбиеші балаларды қазақтың ұлттық ойындарымен таныстырады.

Асық ату – ептілік пен дәлдікті дамытатын ойын.

Арқан тарту – бірлік пен ұйымшылдыққа баулитын ойын.

Ақсерек-көксерек – дәстүрлі қимылды ойындардың бірі.

Балалар жас ерекшеліктеріне сәйкес қауіпсіз ойынға қатысады. Мысалы, асықтарды нысанаға жақын орналастырып, кезекпен дәлдеп түсіру тапсырмасын орындайды.

6. Шығармашылық жұмыс «Қазақтың ою-өрнегі»

Тәрбиеші балаларға ұлттық ою-өрнектердің үлгілерін көрсетеді. Балалар дайын оюларды түрлі түсті қағазға орналастырып, ұлттық нақыштағы композиция құрастырады.

Жұмыс барысында балаларға ою-өрнектердің қазақтың ұлттық өнерінде қолданылатыны түсіндіріледі.

IV. Қорытынды бөлім

«Мақалды жалғастыр» ойыны

Тәрбиеші мақалдардың басын айтады, балалар жалғастырады.

1. Үлкенге – құрмет, кішіге – ... ізет.
2. Отан – отбасынан ... басталады.
3. Әдепті бала – ... арлы бала.
4. Бірлік бар жерде ... тірлік бар.
5. Жақсы сөз – ... жарым ырыс.

Рефлексия: «Мен бүгін не үйрендім?»

Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:

Қандай салт-дәстүрлермен таныстық?

Тұсаукесер қандай кезде жасалады?

Бата беру дегеніміз не?

Қазақ халқы қонақты қалай қарсы алады?

Ұлттық дәстүрлерді не үшін сақтау керек?

Тәрбиешінің қорытынды сөзі

Балалар, ұлттық салт-дәстүрлер – халқымыздың асыл мұрасы. Оларды білу және құрметтеу арқылы біз өз мәдениетімізді бағалаймыз. Үлкендерді сыйлау, қонақты құрметтеу, жақсы тілек айту және ұлттық ойындарды үйрену – ұлттық тәрбиенің маңызды бөлігі.

Әрқайсымыз халқымыздың дәстүрлерін құрметтеп, келесі ұрпаққа жеткізуге үлес қосайық!

Күтілетін нәтиже

Біледі: Қазақ халқының бірнеше салт-дәстүрін, ұлттық бұйымдары мен ойындарын біледі.

Түсінеді: Салт-дәстүрлердің тәрбиелік және мәдени маңызын түсінеді.

Қолданады: Үлкендерге құрмет көрсетеді, әдепті сөздерді пайдаланады, ұлттық дәстүрлер туралы әңгімелеп, ойындарға қатысады.

Ата-аналармен жұмыс

«Отбасындағы ұлттық дәстүрлер» тақырыбында әңгімелесу ұйымдастыру.

Ата-әжелерді балабақшаға шақырып, ұлттық дәстүрлер туралы әңгіме өткізу.

«Ұлттық мұра – ұрпаққа аманат» атты көрме ұйымдастыру.

Отбасылық ұлттық ойындар күнін өткізу.

Балалармен бірге қазақтың халық ертегілерін оқып, мақал-мәтелдер жаттау.